

Motion till riksdagen 2021/22:2856

av **Betty Malmberg (M)**

Stärkt gränsskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att stärka gränspolisens verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en oberoende nationell utvärdering av gränspolisens status och åtaganden i enlighet med Schengensamarbetet bör göras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp effekten av lagändringen som gett tullen vissa befogenheter att hindra stöldgods att lämna landet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för tullen att ha befogenheter att kontrollera all utgående trafik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att andelen utgående trafik som kontrolleras ska öka kraftigt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En liknande motion behandlades under riksmötet 2019/20. I sitt svar noterade utskottet att Polismyndigheten hade gjort vissa framsteg sedan Schengenrapporten hade publicerats, men underströk också betydelsen av fortsatt förbättringsarbete. Huruvida förbättringsarbetet har lett till några framgångar är oklart, varför undertecknad föreslår att en nationell utvärdering av frågan ska ske.

Vintern 2018 riktade EU stark kritik mot den svenska gränskontrollen och det framfördes till och med att den svenska gränspoliserna inte levde upp till åtagandena inom Schengensamarbetet. I media talades det bland annat om (SvD 25/8 -19) att gränspoliserna var för få och saknade kompetens och att det brast i ledarskapet. I Schengenrapporten konstaterades att många som arbetar på Arlanda inte hade fått någon fortbildning på sju eller i några fall mer än tio år. Detta är förstås orimligt ur många

aspekter. Det är också därför viktigt att vi snarast genomför en ny objektiv nationell utvärdering av situationen.

Men förutom att Sverige har problem med att hantera inkommande resenärer så finns också problem med utgående gods. Det handlar om problemen med internationella stöldligor som lämnar landet utan att tullen kan ingripa. I nuläget har tullen inga rättigheter att beslagta stöldgods eller gripa misstänkta gärningsmän ifall de skulle påträffa stöldgods. Under maj och juli månad 2019 lade tullen 90 procent av arbetstiden på kontroller. Men av de gällde bara cirka 2 procent kontroller på utgående passeringar. Samtidigt vet vi att uppskattningsvis 1–2 miljarder kronor försvinner ut ur landet varje år. Men någon exakt statistik på detta finns inte eftersom tullen inte får ingripa. Tullens uppdrag har istället varit inriktat på inkommande skjutvapen och narkotika, vilket naturligtvis också är ytterst viktigt. Ska Tullverket få rätt att ingripa mot utförsel av stöldgods krävs nya regler. Det är därför bra att riksdagen har beslutat att ge tullen viss befogenhet att ingripa mot brott som upptäcks i samband med den ordinarie verksamheten inom ramen för myndighetens uppdrag. Men för att det faktiskt ska få förväntad effekt räcker det inte med att ha befogenhet utan att man också börjar söka efter stulet gods. Det är därför viktigt att följa upp utvecklingen av beslutet.

Kopplat till detta måste tullen också få ökade befogenheter att kontrollera all utgående trafik samt andelen kontroller som görs på utgående trafik öka kraftigt. Enligt ett reportage i Aktuellt i juli 2021 uppgick det till endast 2 procent av det totala antalet kontroller.

Den allvarliga situation som råder vid Sveriges gräns väcker ilska och frustration. För gemene man förefaller det helt orimligt att tullen inte har haft befogenhet att agera då de ser billast efter billast lämna landet fullpackad med stöldgods. Förhoppningsvis är detta nu historia, men utvecklingen bör följas upp. Lika orimligt är det att statusen på svenska gränskontroller har varit undermålig enligt Schengen. Därför är det viktigt att en objektiv och nationell utvärdering visar huruvida vi har kommit tillrätta med det. Detta måtte riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)